

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 6. De humilitate ad cæteras comparata virtutes. Cum feceritis
omnia, quæ præcepta sunt, vobis, dicite servi inutiles sumus, quod
debuimus fatiore, fecimus. Lic. 17. Interrogatus quid primum in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

hominem servat iram, & à Deo quarit medelam! In hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis suis deprecatur! Ipse cum caro sit, reseruat iram, & prohibitionem petit à Deo! Memento nos visumorum, & desine inimicari. Memorare timorem proximi, & noli irascari proximo. Memorare testamentum Altissimi, & respice ignorantiam proximi.

Quibus in Verbis sex motiva condonandæ semper omnis injuriæ continentur: Primū, quia sic Deus præcipit, hoc est ejus testamentum, qui propterea hic dicitur Altissimus, ut summum ejus Dominum magis revereamur. Secundum, quia sic semper oramus Eum, ut nobis semper parcat. Tertium, quia cum Major sit distantia inter Deum & nos, quam inter hominem & hominem, seu dignitate seu potentia, longè præstat nos nobis similibus omnia condonare, quam Deum nobis. Quærtum, nisi hoc præstemus, sit proflus absurdum, impium, & nobis perniciosis-

simum quod precemur Deum, ut id nobis concedat. Quintum, in morte vellemus omnes omnibus condonare, cur non ergo modo? Sextum, alioquin nullus Dei timor & cultus, nulla ejus Religio: & quod in morte volumus, non rectè id volumus, non propter Deum, non ex sinceritate animi, non ex lege & Charitate, nullas unquam rectè condonabis. Nam cum sit idem modo Dominus ac in morte, cum sit idem præceptum, eademque pœna proposita dum vivimus, ac dum morimur: apparet solo metu in morte fieri, quod dum viveres, noluisse: quæ sic autem metu volumus quæ nollemus extra metum, vix dici possunt libere & rectè volita: Potest quidem id ita fieri: sed potest etiam & frequentius non fieri, nec est certe Sapientis sic incerto salutem casu credere, quam potes commodè securiorem facere. *Quomodo nos effugiemus, ait Apostolus, si tantam neglexerimus salutem?* Hebr. x.

FERIA SEXTA.

DE HUMILITATE AD CÆTERAS COMPARATA VIRTUTES.

Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite, servi inutiles sumus, quod debuimus facere, fecimus. Luc. 17.

VERITAS PRACTICA.

Interrogatus, quid primum in præceptis Christianæ Religionis observandum, quid secundum, quid tertium? Responde cum sancto Augustino, Humilitatem.

RATIO EST, Quia quod simul est cæterorum omnium quæ observari debent initium, medium, & finis seu complementum, responderi debet illud esse primum, secundum & tertium observandum.

Sed talis est inter virtutes, Humilitas, ut sit cæterorum omnium quæ observari debent, initium, medium, & finis seu complementum.

Ergo responderi debet illud esse primum, secundum & tertium observandum; si quæ recipia singulariter in omnibus observari debet.

I. PUNCTUM.

POSTQUAM S. Lucas breviter retulit quæ superiora fultus ex S. Matthæo vidimus, sic in narrandis Domini Verbis consequenter pergit. *Qui autem vestrum habens servum arantem aut pascentem qui regressus de agro dicat illi, statim transi & recumbe; & non dicat ei, para quisid. canē & praecinge te, & ministra mihi, donec manducem & bibam, & post hæc tu manducabis & bibes. Nunquid gratiam habes servo illi quia fecit quæ ei imperaverat? Non puto; Sic & vos cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis dicite, servi inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus.* Quibus in Verbis Dominus etiam conjungit Charitatem cum humilitate, ut supra vidimus; in eaq; conjunctione plurimum commendat Infantiam & Docilitatem Christianam, quæ omnia præcepta perfecte complet, & eis completis tam abjectè suos alumnos de seipis sentire suadet, ut non alios se, quam servos inutiles sentiant. Quæ ceterè tanta est Humilitatis commendatio, ut non potuerit paucioribus declarari: verbis, quam quæ habentur in Veritate proposita, quæ

Ep. 56. ad
Diosco-
rum.

quæ tota est ex S. Augustino, cuius sunt præclara hæc in epistolis verba: Nisi humilitas omnia quæcumque bene facimus & precesserit, & comitetur, & consecuta fuerit, & propostia quam inuisamur & appostia cui adharæamus, & imposita quæ reprimamur; iam nobis de aliquo bono facto gauden-
tibus totum extorquet de manu superbia. Vitia quippe cetera in peccatis. Superbia vero etiam in recte factis timenda est, ne illa qua laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur. Ita-
que sicut Rhetor ille nobilissimus cum interrogatus esset quid ei primum videtur in eloquentia præceptis observari oportere, pronuntiationem dicitur respondisse: quæ reteretur quid secundo, eandem pronuntiationem: quid tertio, nihil aliud quam pronuntiationem dixisse. Sic si interrogares, & quoties interrogares de præceptis Christianæ religionis, nihil me aliud respondere, nisi humilitatē, liberet.

Hæc ille S. Doctor, cuius sola fultus authoritate, tu idem planè respondere deberes, sed ipse tibi rationem sui dicti subministrat, cum ait sic necessariam ad omnia bene agenda humilitatē, ut nisi cuncta præcedat, comitetur & subsequatur, nulla sint omnia quæcumque facimus, nulla sint bona opera, nullæ virtutes, quia videlicet alioquin totum extorquet seu inficit, & nullum reddit superbia. Quod perinde est ac si brevius diceret, quidquid est simul cæterorum omnium quæ observari debent, initium, medium, & finis seu complementum, responderi debet illud esse primum, secundum, & tertium observandū; Sic enim facilius universa comprehenduntur quæ alijs terminis exprimi possent, & nihil ad Deum magis videtur accedere, quam quod omnium agendorum suo modo sic est initium, & medium, ac finis, sicut de Deo perfectè id dicitur, Quonia ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia. O bonitatem eius infinitam qui talem nobis impertit Virtutem, qua eius Bonitatem tam copiosè & excellenter participare possimus.

H. P U N C T U M.

SED talis est inter Virtutes, Humilitas ut sit simul cæterorum omnium quæ observari debent initium, medium, & finis seu complementum.

Primo quidem Initium seu fundamentum & radix, nihil crebrius apud omnes Patres, & nihil reipia verius. Fundamentū sanctitatis semper fuit humilitas, inquit S. Cyprianus, nec in celo stare potuit superba sublimitas. Hanc primā gratiam ingrediens mundū noster Par vulsus attulit, & à carnalibus nos sibi conformes fieri volens, teneri voluit in vita quod exhibuit in persona. Sic S. Gre-

gorius in moralibus, Quia origo virtutis humilitas est, illa in nobis virtus veraciter pullulat, quæ in radice propria, id est, humilitate perdurat, à quammirum si abscinditur, necesse, quia vivificantem se in inimicis humorem Charitatis perdit. S. quoque Bernardus, Nisi super humilitatis stabili fundamento, spirituale adificium stare minime potest. Quod ipsum particulatim dixerat S. Augustinus: Magnus esse vis, à minimo incipe. Cogitas magnam fabricam exivere consuetudinū de fundamento prius cogita humilitatis. Sic autē explicat D. Thomas, ut id sit in dicitur per modum remotionis prohibens, in quantum scilicet expellit superbiā etiam Deus resistit, & præbet hominem subditum & paratum ad suscipiendum influxum divinæ gratiæ. Unde dicitur Iacobi quarto, quod Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Dicitur vero fides dicitur fundamentum per quod scilicet, posito primo, iam ad Deum propius acceditur. O quam verè Propheta, mittet ad dicem deorsum, & faciet fructum sursum.

Quod autem Humilitas sit medium, Id est, connexio, nutrimentum, robur, & fortitudo virtutum; Sic ijdem fuscè sancti Patres, imprimisque S. Ambrosius, Omnium Virtutum inexpugnabilis fortitudo & quadam suorum est vita membrorum, Valde observanda verba. Sic S. Hieronymus. Nihil habet humilitate præstantius, nihil amabilius; Hæc est enim præcipua conservatrix, & quasi custos quadam virtutum omnium. S. quoque Joannes Chrysostronus: Virtus non est, nisi conjunctam habeat humilitatem, hæc est inexpugnabilis turris, hæc omnia continet adificium, non sinens ipsum vel à ventorum violentia, vel ab imbrum impetu, vel à spiritali vi deici, sed omnibus insidijs inaccessum facit & invictum, quasi ex adamantæ constructum esset, magnaque nobis divina largitatis retributiones offert. In quibus verbis duplex illa continetur ratio quæ iam allata est cur sit ita potè humilitas, Prima quod se viorem hostem, qui est vanæ gloriæ appetit, coercet: Sic enim ille ahibi, ut sibi quidam ventu in tranquillè mare delati, totū ab imo februnt. Ut & arena cū undis miscetur, sic excitat mentis impetum gloriæ favor; nam securitas quidem continere volenti satis est facili, honorem autem à multis collatum multis laboris indiget; magna sapientia, Angelica cuiusdam arima ipsam celestis testitudinis verticem tangenti. Non est enim, non est virtutum ita tyrannicum, & ubique domans. Unde cum Humilitas expugnet hoc vitium, quod omnes simul invadit virtutes, tū facilius singulæ se con-

Rom. 15.

Serm. de
Nat. Chri-
sti

27. Mor.
c. ult.

Serm. 16
in Cant.
Serm. 10.
de vitio
Domini
22 q. 151.
a. 5.

157.

Ep. 84. ad
Demian.

Ep. ad Co-
lantian.
Hom. 37
Gen.

Hom. 45.
ad 17.

III. PUNCTUM.

se contra proprios tuentur hostes. Altea verò causa est quod divinum accersat præsidium, sicut passim habent Scripturæ, quoniam in populum humilem salvum facies, & oculos superborum humiliabis.

17.

In Ps. 118.

In Constit.

Hum. de

humilitat.

l. 12. l. m.

lib. 1. 2.)

Deniq; quod sit finis & complementum, sic innuit S. Ambrosius: Humilitas Virtutum omnium caput est quæ totum vulut quoddam nostrorum aërium foret corpus. S. verò Basilius sic planius docet, Humilitas iustissimus est virtutum omnium thesaurus: Hac est hominis sublimitas, hac gloria & magnificentia. Cassianus item post multa de hoc argumento: Evidenter itaq; monstratur non posse quemquam perfectionis finem ac puritatis attingere nisi per humilitatem veram, quam primitus fratribus reddens, Deo quoque in penetralibus cordis exhibeat.

Est quidem Charitas, vinculum perfectionis, & virtutum excellentissima: sed charitatis perfectio & excellentia hæc est, ut postquam omnia perfectè feceris, seruum te inutilem pronunties, & ad nova semper aut perfectiora provoceris, quasi nihil adhuc fecisses, ut est in Canticis: Si desideris homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despicias eam. Magna quidè hæc Charitas, sic omnem dare substantiam domus suæ: sed ista est major, si quasi nihil esset datum, ad ampliora te extendas: & quanto altius te Charitas effert, tanto te inferius humilitas deprimat unde S. Hieronymus, Nihil est quod nos ita & hominibus gratos & Deo faciat, quam si vita merito magni, humilitate infimissimi. Ut è contra nihil absurdius & indignius quam si exiguis merito, inter insignes apparere velit. O quam multi tamen, quam multi hoc appetunt.

Cant. 8.

ad Galat.

Ep. 10. l. 2.

HUMILITAS igitur illa est virtus qua inter virtutes magis est observanda & de qua respondari potest quod sit prima, secunda, tertia, & quoties interrogatus fueris, toties responderi debeat, humilitas quæ est initium, medium, & finis virtutum omnium, atque adeo signum certius quo cæteræ possideantur virtutes, quo sit præsens Spiritus S. & quo electus sit aliquis ad futuram gloriam. Sic dilucidè S. Gregorius: Mens qua Divino Spiritu impletur, habet evidentissima signa sua, virtutes scilicet & humilitatem, quæ si utraq; perfectè in una mente conveniant, liquet quod de præsentia S. Spiritus testimonium ferat. Itemq; alibi: Quia Redemptor noster corda regit humilium. & Levia-than Rex dicitur superborum. aperte cognoscimus quod è videntissimum superborum signum superbia est, at contra humilitas electorum.

1. Dial. 20.

Quo quid efficacius ad oppositi vitij conciliandum odium, atque ad conciliandum amorem virtutis & continuam ejus praxim? Parumne tibi esse videtur, signum ferre salutis, aut condemnationis æternæ? Adeone dura humilitas ut ferri non possit ad promerendum cælum? Adeone suaavis superbia, ut despici nunquam possit ad declinandum infernum? Non aliter alta mundi & superba intueri quin simul audias in inferno clamantes: Quid nobis profuit superbia? Nec aliter Christianæ Religionis humilia respicias, quin tibi hæc Christi voces simul infonent: Talium è anim regnum cælorum; Ut quanta est inter cælum & infernum dignitatis distantia, tanta tibi semper inter humilitatem & superbiàm obversetur disparitas.

Sap. 5.

Christianæ Religionis humilia respicias, quin tibi hæc Christi voces simul infonent; Talium è anim regnum cælorum; Ut quanta est inter cælum & infernum dignitatis distantia, tanta tibi semper inter humilitatem & superbiàm obversetur disparitas.

Matth. 19.

S A B B A T O.

DE COMMOTIONE APOSTOLORUM CONTRA SAMARITANOS.

Domine, vis dicimus ut ignis descendat de cælo, & consumat illos? Luc. 19.

VERITAS PRACTICA.

Non in Commotione Dominus, & non in igne Dominus.

In hunc versum hic assumuntur, ut intelligamus cavendam repentinam illam commotionem, qua interdum ex Zelo acrisiori excitamur in Proximum.

VERBA Scripturae suprà qua infra fusim referuntur.

RATIO EST, Quia cavenda illa est Commotio

F 3

110